

Πλημμελής κατάποση\|tongue thrust: η διερεύνηση του φαινομένου εξώθησης της γλώσσας. Μία βιβλιογραφική ανασκόπηση.

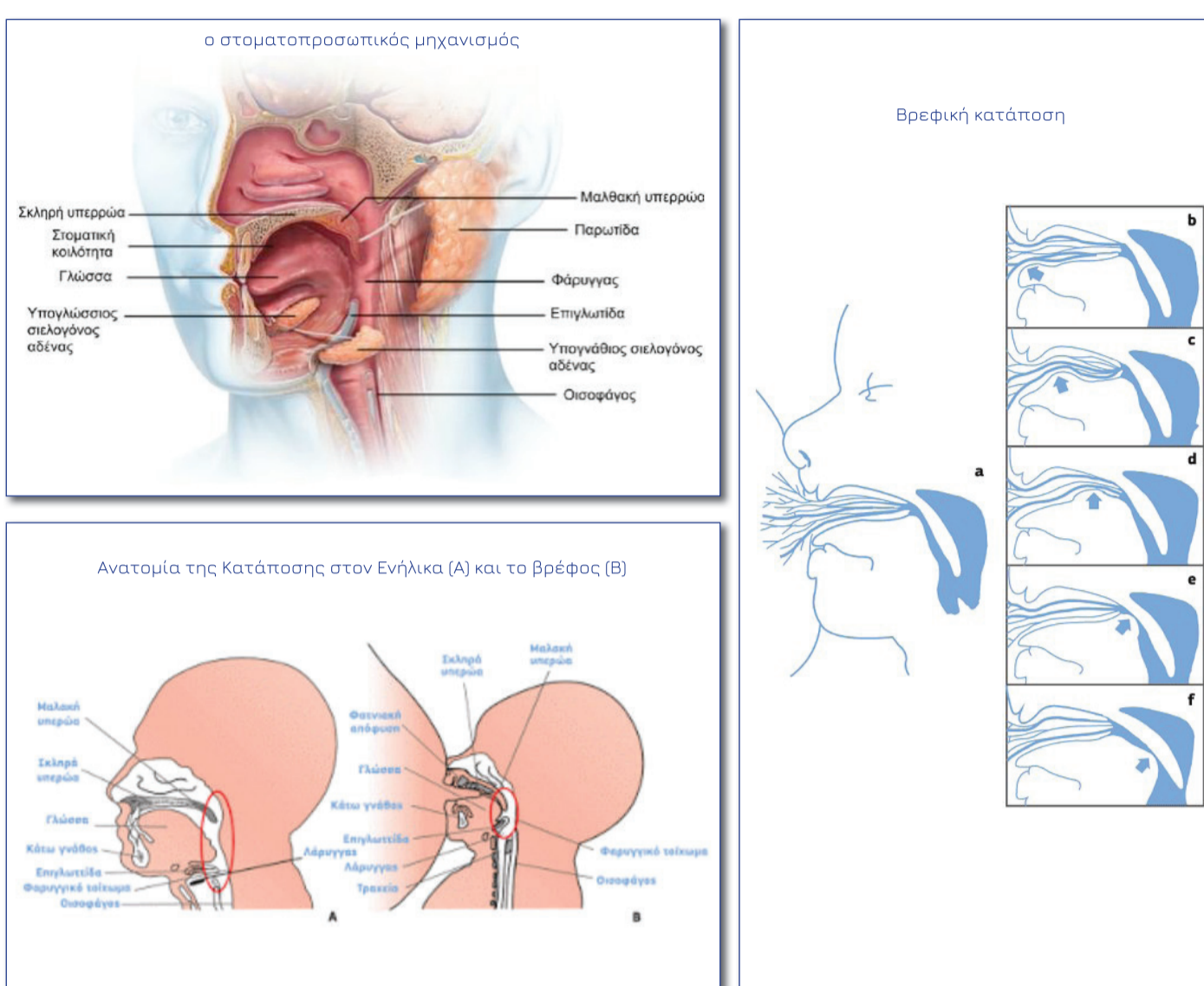
Καντάκου Φ, Παπαρίζος Κ, Χελάς Ε.
Κέντρο Παρέμβασης και Θεραπείας «Επικοινωνώ»

Ορισμός:

Ο Tulley (1969) ορίζει την πλημμελή κατάποση ως εξώθηση της γλώσσας κατά την κατάποση που συνήθως συνοδεύεται με διαταραχές των συριστικών φωνημάτων, όπου ως επί το πλείστον αποτυπώνονται ως μεσοδοντικά. Ως εκ τούτου η πλημμελής κατάποση είναι μία στοματική συνήθεια που σχετίζεται με ανώριμα πρότυπα κατάποσης που μπορεί να επιμείνει μέχρι και την ενηλικίωση και οδηγεί στις περισσότερες περιπτώσεις σε ανοιχτή δήξη.

Η νευροφυσιολογία της γλώσσας:

Κατά την εμβρυική ζωή η γλώσσα είναι υπερμεγέθης σε σχέση με την αναπτυσσόμενη κάτω γνάθο και γεμίζει όλη τη στοματική κοιλότητα. Η γλώσσα βρίσκεται σε πρόσθια θέση έτοιμη για θηλαστικές κινήσεις, οι οποίες πραγματοποιούνται ενστικτωδώς. Με την έναρξη της οδοντοφυΐας και την εισαγωγή στερεών τροφών, περίπου στους 6 μήνες η θέση της γλώσσας αρχίζει να υποχωρεί. Το διάστημα 12-18 μηνών όπου το βρέφος παίρνει συνεχόμενα ερεθίσματα ιδιοδεξίας είναι μεταβατικό, έτσι ώστε ανάμεσα στα 2-4 έτη η κατάποση να αποκτήσει πιο ώριμο πρότυπο. Εφόσον η θέση της γλώσσας δεν αποκτήσει ώριμο πρότυπο κίνησης σε όλες τις λειτουργίες της – κυρίως στην άρθρωση των συριστικών και σε ώριμη θέση ανάπαυσης είτε σε κατάσταση ηρεμίας, είτε κατά τη διαδικασία της κατάποσης, τότε είναι πολύ πιθανό η στοματική κοιλότητα να οδηγηθεί σε πλημμελή κατάποση. (εδώ εικόνα 1, 2 και 6)

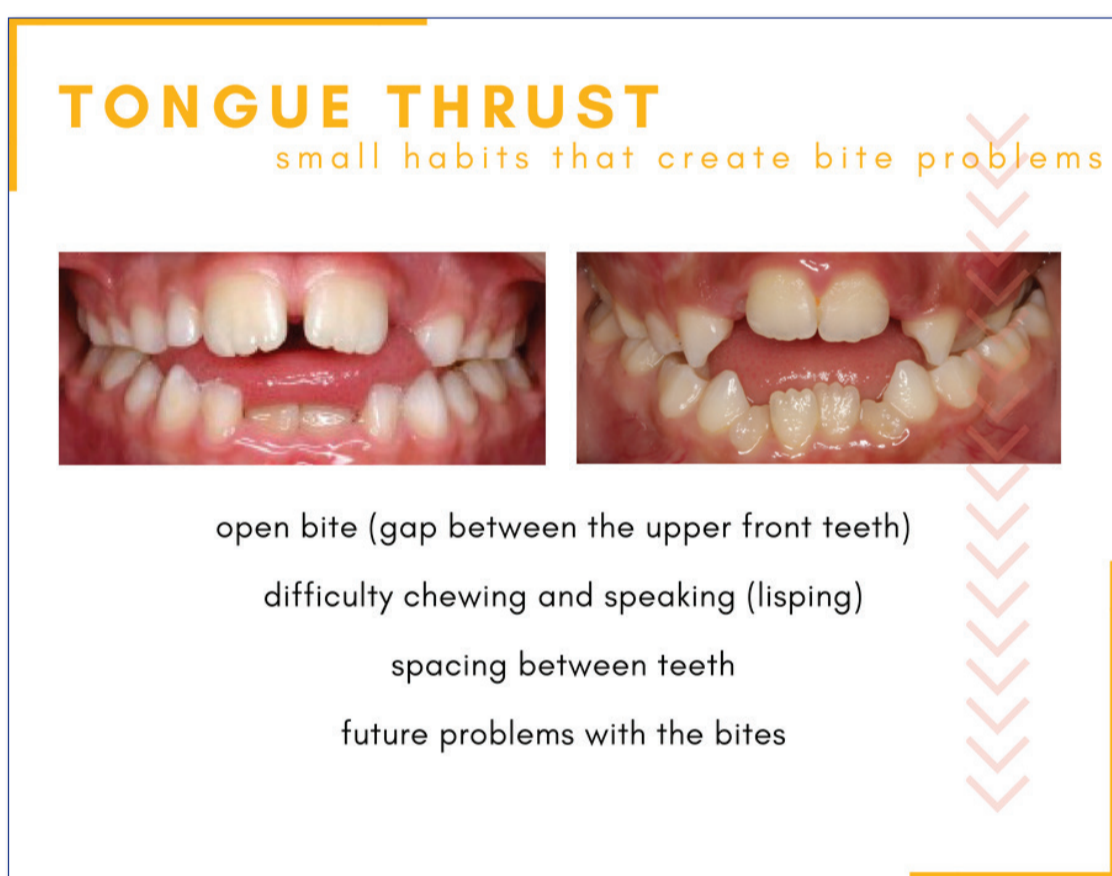
Αιτιολογία:

- Κάποιες από τις παρακάτω συνθήκες μπορεί να είναι αιτιολογικής φύσης ή κάποιες να ενισχύουν την τάση της γλώσσας για εξώθηση ή εσωτερική ένταση στους κοπτήρες.
- Αισθητηριακές διαταραχές (μειωμένη ιδιοδεξία, στερεογνωσία, υπεραποκριτικότητα σε απτικά ερεθίσματα)
- δυσπραγία
- Λάθος ή παρατεταμένα βρεφικά πρότυπα λήψης τροφής (παρατεταμένη χρήση πιπίλας, παρατεταμένη χρήση μπιμπερό ή λάθος μπουκάλι με μεγάλη βάση ή μεγάλη οπή όπου η ροή είναι υπερβολική, παρατεταμένη λήψη αλεσμένων πέρα από το διάστημα που συστήνει ο ΠΟΥ)
- Κακές στοματικές έξεις (παρατεταμένη χρήση δαχτύλου, μόνιμο δάγκωμα αντικειμένων)
- Δυσμενής θέση δοντιών & γνάθων (σταυροειδής σύγκλιση, προγναθισμός, χασμοδοντία)
- Ορθοδοντικές συσκευές (μασελάκια, σταθερός ορθοδοντικός μηχανισμός, ακίνητες συσκευές υπερώας)
- Παρεμπόδιση ρινικής αναπνοής (μολύνσεις, αλλεργίες, κρεατάκια, διόγκωση φάρυγγα ή αμυγδαλών, μολύνσεις των παραρινικών περιοχών, απόκλιση του ρινικού διαφράγματος) οδηγεί σε πλαδαρότητα της γλώσσας
- Χαλινός (η γλώσσα δεν μπορεί να αναρροφηθεί στην υπερώα)
- Κληρονομικότητα στη στοματοπροσωπική κατασκευή (στενή κάτω γνάθος)
- Μακρογλωσσία

Η πλημμελής κατάποση έχει κάποια σημάδια που διαμορφώνουν την κλινική εικόνα.

Κάποια από αυτά είναι :

- Στοματική αναπνοή
- Μη επαρκές κλείσιμο των χειλιών
- Ανοιχτή δήξη
- Ακατάστατη σίτιση ή πόση
- Αρθρωτικές διαταραχές, συνήθως των συριστικών

Διαφοροδιάγνωση (διάφορες κλινικές εικόνες):

- Πρόσθια ανοιχτή δήξη (εξώθηση της γλώσσας όπου η γλώσσα δραπετεύει από το πρόσθιο τμήμα της στοματικής κοιλότητας)
- Οπίσθια ανοιχτή δήξη ή μονομερής εξώθηση (εξώθηση της γλώσσας όπου το πρόσθιο τμήμα είναι κλειστό- χαρακτηριστική δήξη από τη μία πλευρά)
- Ταυτόχρονα πρόσθια και πλάγια εξώθηση της γλώσσας
- Πρόσθια εξώθηση (η άνω γνάθος καλύπτει την κάτω)
- Πρόσθια εξώθηση της γλώσσας λόγω της αργούς ανατολής των μόνιμων δοντιών-κυρίως των κοπτήρων

Ταξινόμηση (κατά Tulley, 1969):

- Εξώθηση γλώσσας ως συνήθεια
- Εξώθηση γλώσσας από ενδογενείς παράγοντες
- Αντισταθμιστική εξώθηση γλώσσας
- Μακρογλωσσία

Ποιοι εμπλέκονται στη διάγνωση:

- Παιδιάτροι
- Οδοντίατροι
- Ορθοδοντικοί
- λογοθεραπευτές

Θεραπευτικές προτάσεις:

- Εφόσον συνυπάρχει αρθρωτική διαταραχή των συριστικών φροντίζεται σε προτεραιότητα
- Στοματοπροσωπική θεραπεία για την ενδυνάμωση & συνέργεια των μυών
- Εστίαση στον επαναπροσδιορισμό της κατάποσης
- Ορθοδοντικός μηχανισμός για την παραγωγή της γλώσσας στην σκληρή υπερώα κατά τις καταποσικές κινήσεις
- Εφόσον υπάρχει αιτιολογικός παράγοντας (πχ στοματική αναπνοή) τίθεται σε προτεραιότητα

Βιβλιογραφικές αναφορές:

- Tongue thrusting: a review. (Journal of Medical research and Practice. Ahlawat. B, Kumar A, Chaudhary N, Prasad S, 2015)
Tongue thrusting habit: a review. (International Journal of Contemporary Dental and Medical Reviews. Tarvade S, Ramkrishna S, 2015)
Reducing tube feeds and tongue thrust: combining an oral – motor & behavioral approach to feeding. (The American journal of occupational therapy. Gibbons B, Williams E, Riegel K, 2007)
A clinical appraisal of tongue thrusting. (Tulley WJ, 1969)